

13. PATRIMONIUL CULTURAL CONSTRUIT

ARHITECTURA URBANĂ

Dezvoltată organic din interferența tradițiilor constructive locale cu necesitățile concrete generate de configurația urbană și de contextul socio-economic, arhitectura Sulinei se detașează de restul arhitecturii dobrogene prin gradul ridicat de specificitate.

Centru de echilibru al Deltei, orașul poartă amprenta arhitecturii rurale deltaice, datorită stabilirii aici a unor locuitori din satele limitrofe și a aportului inerent de cunoștințe și tradiții constructive al acestora.

- Arhitectura sulineană de tip rural este mai ales o arhitectură a stufului, păstrând proporțiile, materialele și culorile celei întâlnite în alte zone ale deltei și de lagună; singurul element de particularizare la condițiile aerului salin al Sulinei îl constituie placarea fațadelor cu caplama, des întâlnită la clădirile parter; cazurile de arhitectură “a olanelor” de sorginte rurală sunt și ele remarcabile, prin adaptarea la condițiile proprii orașului (caplama, streașină mai largă, de factură mediteraneană).
- O altă categorie o constituie locuințele cu parter și etaj (cu program de locuință la ambele nivele, sau, în mod excepțional, cu prăvălie sau atelier la parter), concepute ca edificii izolate, mai rar alipite, care fac tranziția între arhitectura rurală și urbană.

Sub aspectul volumetriei, al raportului plin/gol și al învelitorii, aceste clădiri aparțin “arhitecturii olanelor”. Elemente de particularizare locală sunt bow-window-urile și placarea cu caplama a unui nivel.

În câmpul arhitecturii de tip rural ce constituie o constantă la scara orașului, în special în zona centrală, între străzile a II-a și a III-a, aceste exemple ale arhitecturii de tranziție dintre rural și urban.

- Explozia vieții socio-economice din veacul trecut și începutul secolului al XX-lea a condus la apariția celui mai valoros tip de arhitectură locală urbană, regăsită pe malul Dunării, între străzile a I-a și a II-a, acolo unde s-a concentrat, în timp, cea mai trepidantă viață a orașului.

Zona falezei, prima zonă de contact a Sulinei cu restul țării și al lumii și-a creat, se poate spune, propria sa arhitectură. Costul ridicat al terenurilor adiacente Dunării, de mare atractivitate comercială pentru investitori și varietatea exploatării acestora cu maximă eficiență, au condus la apariția unui front aproape continuu de clădiri, alipite, majoritatea cu parter și etaj, având la nivelul inferior spații de alimentație publică sau comerț, la cel superior, în general, locuința. Această arhitectură urbană a programelor mixte a constituit adaptarea funcțiilor la condițiile concrete ale locului.

Perioada de construcție apropiată (a doua jumătate a secolului trecut și începutul sec. al XX-lea) explică influențele arhitecturii eclectice de factură clasicizantă (evidente în special la casa “Jean Bart” sau la Palatul Comisiei Europene a Dunării); acest tip de arhitectură este adaptat cerințelor locale,

deoarece îngustimea terenurilor și necesitatea alipirii explica coeficientul de zveltețe al construcțiilor.

Forma și panta acoperișului (aproape exclusiv în două ape) este explicată prin necesitatea alipirii clădirilor. Olană a constituit materialul de învelitoare exclusiv al construcțiilor (exceptând doar cazurile de arhitectură rurală a stufului). Necesitatea realizării unui edificiu important și a creării unui element de contact a locuinței cu exteriorul a condus la apariția și generalizarea în Sulina a bow-window-urilor. Vibrația regimului de înălțime, unitatea volumetrică și plastică, proporțiile generale și de detaliu a clădirilor ce formează ansamblul de pe faleză fac din acesta cel mai valoros și mai reprezentativ tezaur de arhitectură al Sulinei.

PRINCIPALELE EDIFICII ISTORICE

Palatul Comisiunii Europene a Dunării

Farurile C.E.D.

Clădirile din complexul C.E.D. și zona Portului franc

Atelierele C.E.D. de pe malul stâng (aparțin patrimoniului cultural industrial)

Uzina de apă (aparține patrimoniului cultural industrial)

Clădiri comerciale și de locuit din zona str. I și II

Un inventar complet al patrimoniului construit al orașului Sulina, cu propunerile corespunzătoare de clasificare, restaurare și refuncționalizare, este inclus în *Planul Director de regenerare a orașului Sulina pornind de la punerea în valoare / dezvoltarea patrimoniului cultural - Sulina Rescue 2000*

COMPLEXUL CIMITERIAL

Este format din cimitire ale comunităților religioase trăitoare în Sulina de-a lungul timpurilor:

- Cimitirul cultelor occidentale
- Cimitirul cultului ortodox
- Cimitirul cultului ortodox de rit vechi
- Cimitirul cultului mozaic
- Cimitirul cultului mahomedan